

Jaarverslag 2017

Stichting Natuurbelang De Onlanden

Het eerste jubileumjaar van De Onlanden is beslist niet onopgemerkt voorbij gegaan. Daarvoor zorgde de Natuur zelf wel en ook wij hebben er de nodige aandacht aan geschonken. Maar de aandacht lag niet alleen bij dit feestje. Ook een aantal negatieve ontwikkelingen in De Onlanden kwamen in 2017 duidelijker in beeld. Hier zijn we ook serieus mee aan de slag geweest.

Onlanders:

Alle Onlanders kregen aan het begin van het jaar bericht dat de lijst met donateurs van de stichting opgeschoond zou gaan worden. Het bleek dat daar nog veel personen op stonden die al meerdere jaren geen donatie hadden overgemaakt. Na het opschonen bleven er 105 Onlanders over. Dit aantal groeide in de loop van 2017 door naar 118. De Onlanders doneerden in 2017 samen 1635 euro, waarvan 130 euro alvast voor 2018.

We organiseerden weer twee activiteiten voor onze Onlanders. In mei was dat een vroege vogel-excursie in de Peizermaden. In oktober waren de Onlanders welkom op het symposium ter gelegenheid van het vijfjarig bestaan van het gebied (zie hieronder). Ook ontvingen de Onlanders weer twee keer de digitale Onlander Berichten, waarin ze op de hoogte werden gebracht van het laatste nieuws uit De Onlanden.

De deelnemers aan de vroege vogel-excursie in de Peizermaden

Activiteiten rond Vijf jaar Natuur in De Onlanden

Het bestuur van stichting Natuurbelang De Onlanden vond dat het vijfjarig jubileum van de ingebruikname van De Onlanden als waterberging (op 4 januari 2012) niet onopgemerkt voorbij zou moeten gaan. Daarom plaatsten wij, in samenwerking met de vier natuurbeheerders in het gebied, een uitgebreid artikel in het natuurtijdschrift *De Levende Natuur*, waarin de ontwikkeling van de natuur in De Onlanden tot nu toe beschreven werd. Ook nodigden we een drietal externe deskundigen (Daan Bos, Chris Smit en Frans Vera) uit om hun visie te geven op de toekomstige ontwikkeling van het natuurgebied. "Wat zijn de verwachtingen en mogelijkheden voor de Natuur in De Onlanden en welke voorwaarden zijn daarvoor nodig?" was daarbij de vraag. Het symposium "Natuur in De Onlanden: toekomst perspectieven" werd gehouden in oktober in een overvolle zaal Boonstra in Peize en leverde veel positieve reacties op van natuurliefhebbers, beleidsambtenaren en natuurbeheerders. Het is de bedoeling dat de inbreng van de sprekers in 2018 door de beheerders meegenomen wordt bij het opstellen van een gezamenlijke visie op de natuurontwikkeling en het beheer van De Onlanden. Wij zullen dat proces zeker gaan volgen.

Acties voor de Otter

Helaas bleek ook in 2017 weer dat de Otter een kwetsbare soort is. Binnen De Onlanden gaat het goed met de populatie. Ook dit jaar werden weer zeker zeven jongen geboren. Maar buiten De Onlanden lopen Otters aan alle kanten het gevaar dood gereden te worden. In de herfst van 2017 vielen zo in korte tijd vier slachtoffers op de wegen rondom het gebied. Eerder dat jaar was al een Otter gesneuveld op de A7 bij Lettelbert.

Naar aanleiding van dit voorval hebben wij, samen met zeven andere natuurorganisaties, een brief gestuurd aan de gebiedscommissie Zuidelijk Westerkwartier, die bezig is met de herinrichting van het gebied De Drie Polders, ten noorden van de A7. In de brief vroegen we om maatregelen waarmee voorkomen kan worden dat Otters de A7 tussen De Onlanden en De Drie Polders over kunnen steken. We hebben nog geen concrete toezeggingen gehad op dit verzoek, dus we gaan in 2018 verder met dit knelpunt. Ook zijn we in 2017 actief betrokken geweest bij de pogingen van de provincie Groningen om in Den Haag geld los te krijgen voor de aanleg van goede faunapassages onder de A28, tussen Groningen en Glimmen. Hier sneuvelen jaarlijks veel dieren, waaronder Otters, op de snelweg. Ook dit krijgt een vervolg in 2018.

Andere activiteiten voor De Onlanden:

Net als andere jaren trad onze stichting weer op als coördinator bij de monitoring van de broedvogel- en otterpopulaties in De Onlanden. Dit jaar begeleidden we ook studenten van de cursus broedvogelinventarisatie die door IVN Groningen-Haren georganiseerd was. Met de natuurbeheerders in De Onlanden en met Landschapsbeheer Groningen en -Drenthe werd overlegd over mogelijkheden voor het realiseren van een aantal broedhopen voor Ringslangen in De Onlanden. Tijdens een veldexcursie werden een aantal goede locaties hiervoor uitgezocht.

De beheerders bekijken de locatie van een bestaande broedhoop voor Ringslangen bij het Lieversche Diepje

Samen met een aantal andere partijen (o.a. IVN afdelingen, Dorpsbelangen Peize, de Fietsersbond en Natuurmonumenten) hebben we bij de gemeente Noordenveld het verzoek neergelegd om maatregelen te nemen die de verkeersdruk in de Peizermeden verminderen. Met name het autoverkeer veroorzaakt veel hinder, ergernis en gevaarlijke situaties op de Noorddijk en Drentse Dijk. In een gesprek met de wethouder hebben we voorgesteld om het noordelijke deel van de Drentse Dijk helemaal af te sluiten voor auto's en om de sluiproute tussen Peize en Eelde-Paterswolde, via de Noorddijk en de Drentse Dijk, onmogelijk of onaantrekkelijk te maken. In januari 2018 praten we verder met de gemeente over mogelijkheden en oplossingen.

De alsmaar groter wordende problematiek van de invasieve exoot Grote Waternevel in De Onlanden vroeg ook in 2017 weer veel aandacht. Het hele jaar zijn we bij Staatsbosbeheer en bij het waterschap Noorderzijlvest blijven aandringen op actie, maar pas aan het eind van het jaar werd door deze partijen eindelijk begonnen met het opruimen van de enorme hoeveelheden plantenmateriaal die inmiddels in het gebied ten oosten en ten zuiden van het Leekstermeer gegroeid waren. Het bleek al snel vrijwel onmogelijk om dit goed te doen. Daardoor is het de vraag of bestrijding nog gaat lukken. In 2018 zal dit probleem ongetwijfeld weer hoog op de agenda staan.

Meepraten en -denken:

Ook in 2017 hebben we deelgenomen aan het overleg van de natuurbeheerders over het toekomstige peilbeheer in De Onlanden. Natuurmonumenten en Staatsbosbeheer moeten hierover in 2018 overeenstemming bereiken met waterschap Noorderzijlvest, waarbij het doel is het peilbeheer zowel voor de Natuur als voor de waterbergingsfunctie zo optimaal mogelijk te maken.

Daarnaast zijn we betrokken bij de studie die door Ecologisch Bureau Altenburg & Wymenga, in opdracht van de provincie Groningen, gedaan wordt naar de mogelijkheden om jonge moerasstadia te behouden in de moerasnatuurgebieden rond de stad Groningen (De Onlanden, Zuidlaardermeergebied en Roegwold). Hierover zijn in 2017 twee overlegmiddagen georganiseerd. Het project krijgt in 2018 een vervolg.

Activiteiten voor derden:

Net als andere jaren werden weer enkele lezingen over De Onlanden verzorgd. Ook werd een reportage over de Waterspitsmuis gemaakt voor het natuurprogramma ROEG! van RTV Drenthe. Verder werd, naar aanleiding van gebeurtenissen in de natuur van De Onlanden, verschillende keren de pers te woord gestaan. We adviseerden daarnaast een filmer die in De Onlanden opnames maakte van de Otters in het gebied en hadden gesprekken met enkele andere filmmakers over de mogelijkheden om in De Onlanden aan het werk te gaan. Ons uitgangpunt is daarbij altijd dat we niet meewerken aan activiteiten die schadelijk of te veel verstorend zijn voor de natuur in het gebied.

Communicatie:

Op verschillende manieren bereikten we in 2017 weer een groter publiek dan het jaar ervoor. Onze website (www.natuurindeonlanden.nl) werd in 2017 maandelijks door gemiddeld 1348 unieke bezoekers bekeken. De digitale Nieuwsbrieven en rapporten werden als altijd weer zeer goed gelezen. Het Twitteraccount van de stichting (@natuuronlanden) had aan het eind van het jaar 1625 volgers (1351 in 2016) en het Youtube kanaal (natuurin De Onlanden), waar inmiddels 181 filmpjes op staan, telde 197 abonnees. In diverse media (kranten, radio, regionale tv) werd gedurende het jaar aandacht besteed aan gebeurtenissen in de natuur van De Onlanden.

Financiën:

Inkomsten:

Donaties:	€ 1635,-
Vergoedingen:	€ 100,-
Totaal:	€ 1735,-

Uitgaven:

bankkosten:	€ 153,25
onkosten Otter-overleg	€ 24,-
totaal kosten symposium	€ 1668,-
Totaal	€ 1845,25

Artikel in Dagblad van het Noorden naar aanleiding van het Symposium

Namens het bestuur van stichting Natuurbelang De Onlanden,

Wim van Boekel
(secretaris)

Peize, 7 januari 2018